

INCIDENTA CRIZELOR SUPRAPUSE ASUPRA ACTIVITĂȚII OPERAȚIONALE A AGENȚILOR DE TURISM DIN ROMÂNIA

THE INCIDENCE OF SUPERIOR CRISES ON THE OPERATIONAL ACTIVITY OF TOURISM AGENCIES IN ROMANIA

Autor: **BRIANA HRECENIUC**

e-mail briana.hreceniuc@student.usv.ro

Conducător științific: **MARIUS CIUBOTARIU**

e-mail: ciubotariumarius@yahoo.com

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava România

Abstract. *Tourism is an activity of temporary mobility, inherent to people, born from their curiosity to explore different countries, cultures and customs. Through this research, we set out to analyze the evolution of tourism in the northeast region of Romania in the last five years compared to the other regions. The relevant tourism indicators were analyzed: accommodation capacity, the number of arrivals and the index of net use of the capacities in operation.*

Keywords: *Tourism Economics, Tourist Industries, Cultural Tourism, Economic Impact of Tourism, Environmental Tourism, Tourism and Development, Tourism and Environment, Tourism and Growth.*

JEL: Z32

Introducere

Activitatea turistică nu reprezintă un fenomen de dată recentă, rădăcinile istorice ale acesteia putând fi cunoscute începând cu originile civilizației. Turismul a cunoscut de-a lungul deceniilor o creștere și o diversificare continuă, devenind, sectorul economic cu cea mai rapidă creștere din lume, astfel reprezentând una dintre cele mai dinamice ramuri ale economiei mondiale, cu un impact major asupra vieții economico-sociale, culturale și politice, având un rol determinant în dezvoltarea de ansamblu a unei țări sau regiuni.

Considerăm că, la nivel general, măsurarea turismului prin colectarea, analiza și interpretarea datelor statistice este esențială pentru evaluarea volumului, scalei, impactului și valorii turismului la diferite scări geografice. Astfel, scopul acestei lucrări este analiza evoluției câtorva indicatori relevanți pentru turism, consemnați la nivel regional de statisticile naționale. Printre aceștia, se regăsesc: *capacitatea de cazare, numărul de sosiri și indicele de utilizare netă a capacităților în funcțiune.*

Acești indicatori, prin conținutul lor, prilejuiesc cuantificarea unor aspecte importante ale activității turistice și, în același timp, sunt utili pentru măsurarea efectelor sale și pentru elaborarea de politici în acest sector.

Conținutul de bază

România are un potențial turistic bogat și variat, motiv pentru care turismul este un pilon major al dezvoltării. De-a lungul timpului deși Guvernul României și-a demonstrat susținerea pentru dezvoltarea acestui sector prin ajustarea unor politici, precum și prin reduceri fiscale și stimulente

financiare, statisticile arată că există încă foarte multe oportunități de valorificare a potențialului României în sectorul călătoriilor și turismului. Mai mulți experți în domeniu au analizat oferta turistică și piața ale țării și au ajuns la concluzia că România deține un mix bogat de obiective turistice medicale, balneare, naturale și culturale unice, de clasă mondială, gata să fie valorificate. Însă, provocarea principală a implicat trei aspecte: îmbunătățirea serviciilor destinate vizitatorilor, asociate bunurilor menționate mai sus (infrastructură, transport, cazare, etc.), o mai bună coordonare între agențiile private și de stat, la toate nivelurile, pentru a promova în continuare dezvoltarea antreprenorilor mici și mijlocii și pentru a reduce deficitul de capital uman și o implementare mai eficientă a inițiativelor de marketing, pentru promovarea destinațiilor și experiențelor unice de călătorie pe care le poate oferi România, în piețele din care provin turiștii care cheltuiesc cele mai mari sume la nivel mondial [1].

Potrivit OMT, există patru surse principale de riscuri în turism:

- ✓ *sectorul turismului și sursele comerciale* aferente (nerespectarea contractelor, fraude, nivel insuficient de igienă și protecție sanitară, incendiu, cutremur);
- ✓ *mediul uman și instituțional* din afara sectorului turismului (conflicte sociale, războaie, terorism, crimă organizată, delincvență și trafic de persoane);
- ✓ *risc personal - călători individuali* (sănătate precară, criminalitate, provocarea de conflicte cu rezidenții locali, vizitarea locurilor periculoase, pierderea banilor și a documentelor etc.);
- ✓ *riscuri fizice din partea mediului - naturale, climatice, epidemii* (vaccinare, vizite în zone periculoase, expunerea la pericole în timpul dezastrelor naturale și epidemiilor).

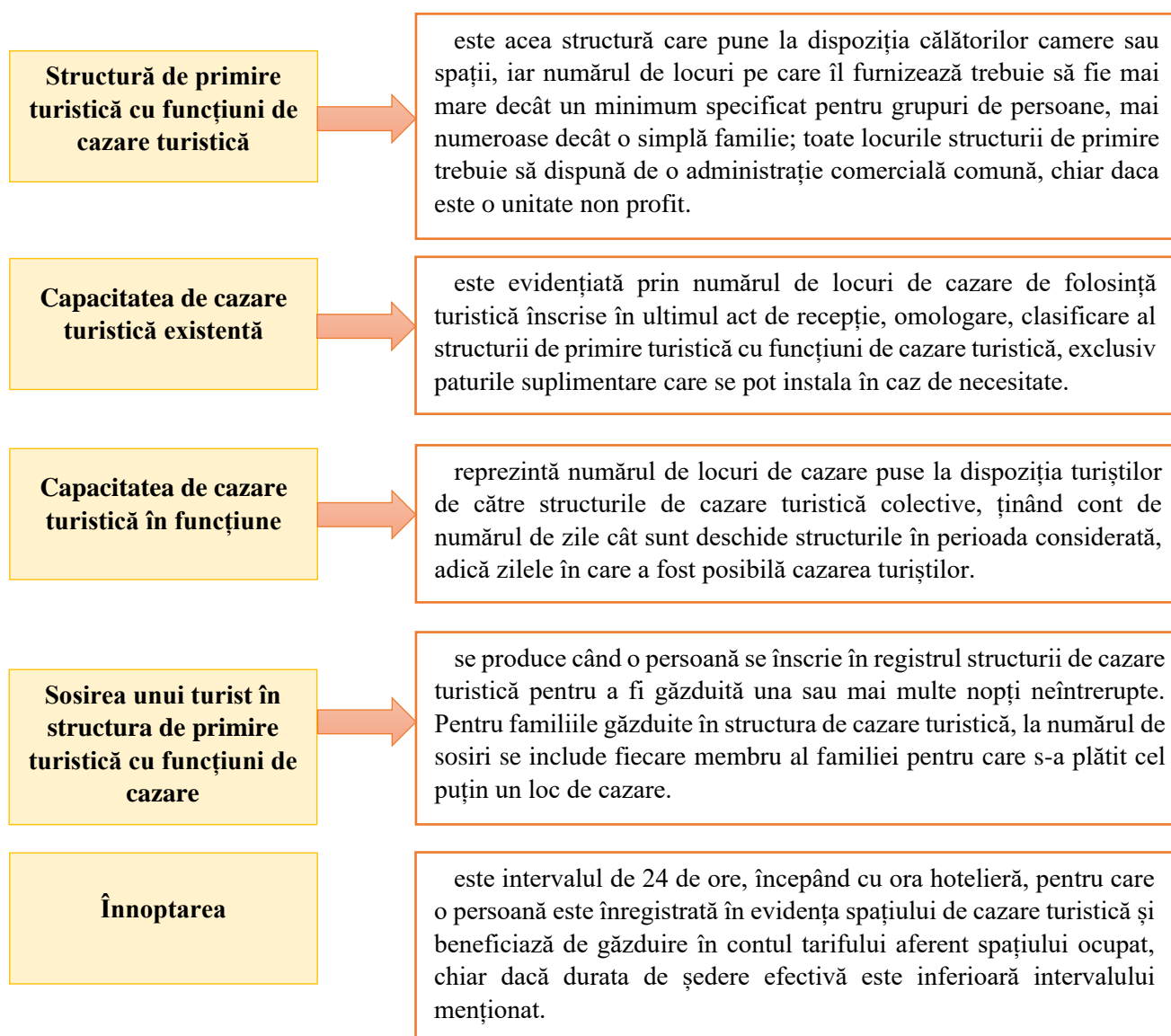
Totodată, unul dintre riscurile activității operatorilor turistici este adesea ca produsul sau serviciul să nu corespundă cu așteptările turiștilor sau anumiți factori care sunt dincolo de control în timpul procesului de consum turistic. Diferitele conflicte și riscuri afectează în mod inegal dezvoltarea anumitor tipuri de turism, deoarece acestea acționează, de asemenea, în mod inegal, atât în timp util, cât și teritorial.

Baza pentru dezvoltarea turismului nu se face doar din resurse naturale și culturale, ci mai presus de toate din siguranță. Pentru a realiza acest lucru, trebuie să vorbim despre strategia pentru securitatea turismului și crearea unor destinații turistice sigure și, în consecință, despre turism fără riscuri [2].

Pentru îndeplinirea scopului propus de a determina stadiul actual și evoluției activității turistice din regiunea Nord-Est, în comparație cu celelalte regiuni ale României s-au avut în vedere datele furnizate de Institutul Național de Statistică pentru indicatorii reprezentativi din punct de vedere statistic, pentru perioada 2017-2022, prin intermediul Bazei de date TEMPO Online:

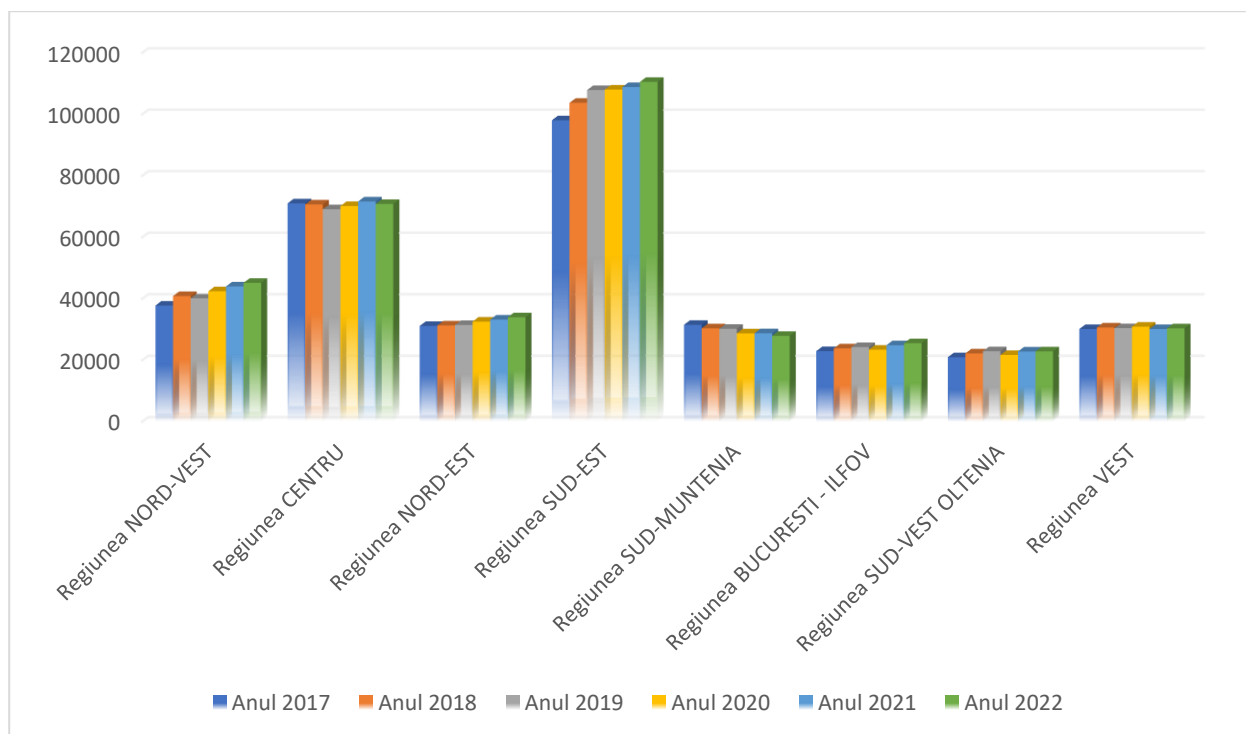
- ✓ TUR101D - Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică pe tipuri de structuri, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe;
- ✓ TUR102D – Capacitatea de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe;
- ✓ TUR103B – Capacitatea de cazare turistică în funcție pe tipuri de structuri de primire turistică pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe;
- ✓ TUR104B – Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri, tipuri de turiști, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe;

Concepte și definiții specifice structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare [3]:

Capacitatea de cazare existentă, evidențiată prin numărul de locuri de cazare pe perioada analizată (2017-2022) a suferit modificări fluctuante în fiecare regiune. Principalele cauze care au stat la

această fluctuație a numărului de locuri de cazare la nivel național, dar și regional, au fost: toate măsurile de prevenire a răspândirii pandemiei, ieșirea din funcțiune a unor unități de cazare care nu mai corespundeau cerințelor și schimbarea destinațiilor unor locații ajunse în proprietate particulară. Din datele furnizate de către Institutul Național de Statistică, putem observa că în perioada 2017-2022, impactul apariției măsurilor de protecție și prevenire a pandemiei au condus la împărțirea regiunilor în două categorii: cele care s-au adaptat și au reușit să aibă o creștere continuă a numărului de locuri de cazare, chiar și în anul 2019 înregistrând creșteri (regiunea Nord-Est, Sud-Est, București-Ilfov și Sud-Vest), și cele care au fost lovite și au înregistrat scăderi, însă în anul 2020 reușind să se adapteze s-au redresat și au început să crească numărul de locuri de cazare.

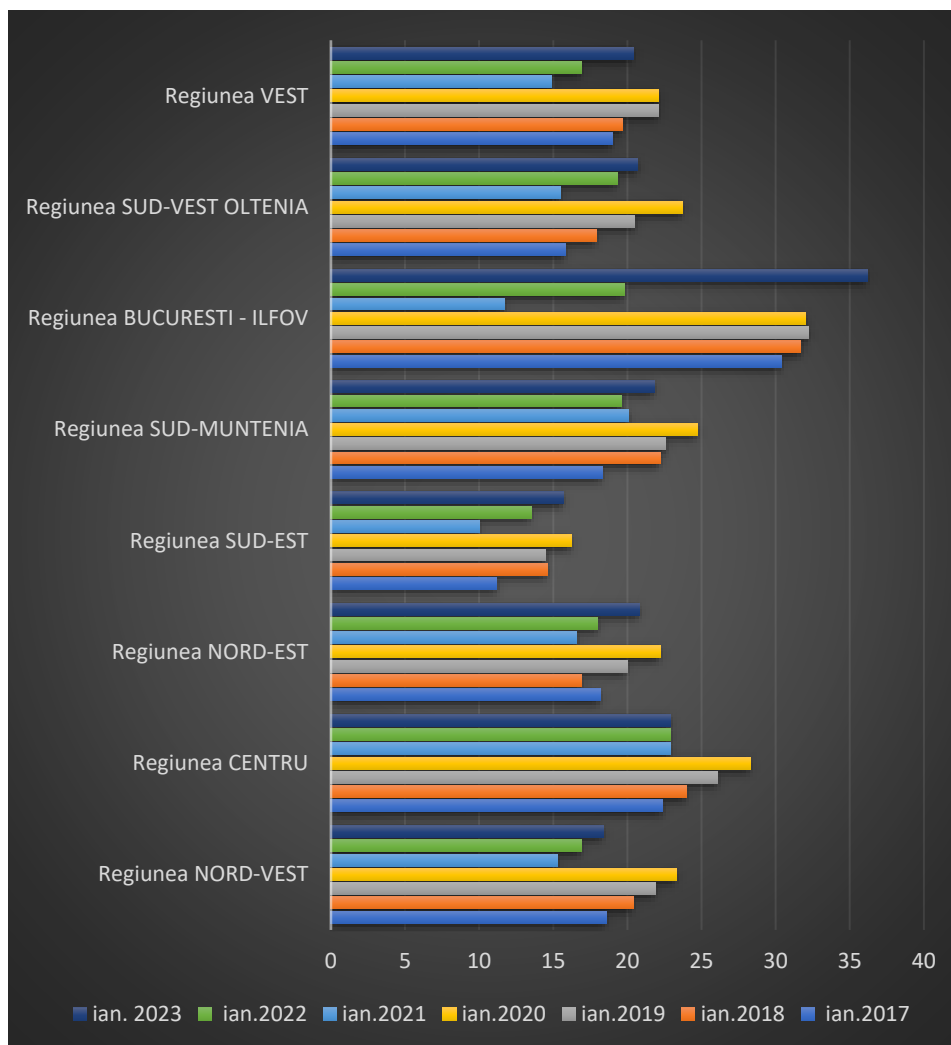

Figură 1. Evoluția capacității de cazare în România pe regiuni, în perioada 2017-2022

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS 2022

Măsurarea eficienței serviciilor de cazare se poate evidenția prin utilizarea unuia dintre cei mai reprezentativi indicatori ai relației ofertă-cerere, și anume, indicele de utilizare netă sau gradul de ocupare a capacității turistice în funcțiune. Indicele de utilizare netă a capacităților în funcțiune a suferit fluctuații destul de considerabile la nivel național. Totodată, constatăm că cea mai căutată regiune în perioada 2017-2020 a fost regiunea Centru, înregistrând creșteri continue, de la un indice de 22,4% ajungând în anul 2020 la 28,3%. Dar această creștere a încetat în anul 2021, unde a înregistrat o creștere bruscă de 5,4%, ajungând la o valoare aproximativă din anul 2017, la 22,9%. În pofida unor fluctuații negative în decursul anului 2021 și 2022, regiunea București-Ilfov prezintă, la nivelul anului 2023 cea mai mare valoare a indicelui de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune (36,2%). De asemenea în regiunea Nord-Est se poate observa că în perioada 2018-2020 a înregistrat creșteri constante, de la 16,9% a ajuns la 22,2%, însă în anul 2021 a avut loc o scădere bruscă de 5,6% față de anul 2020, după care s-a redresat și astfel că până în prezent a înregistrat o creștere continuă de 4,2%, ajungând la un procent de 20,8%, aflându-se astfel pe locul 3 al regiunilor.

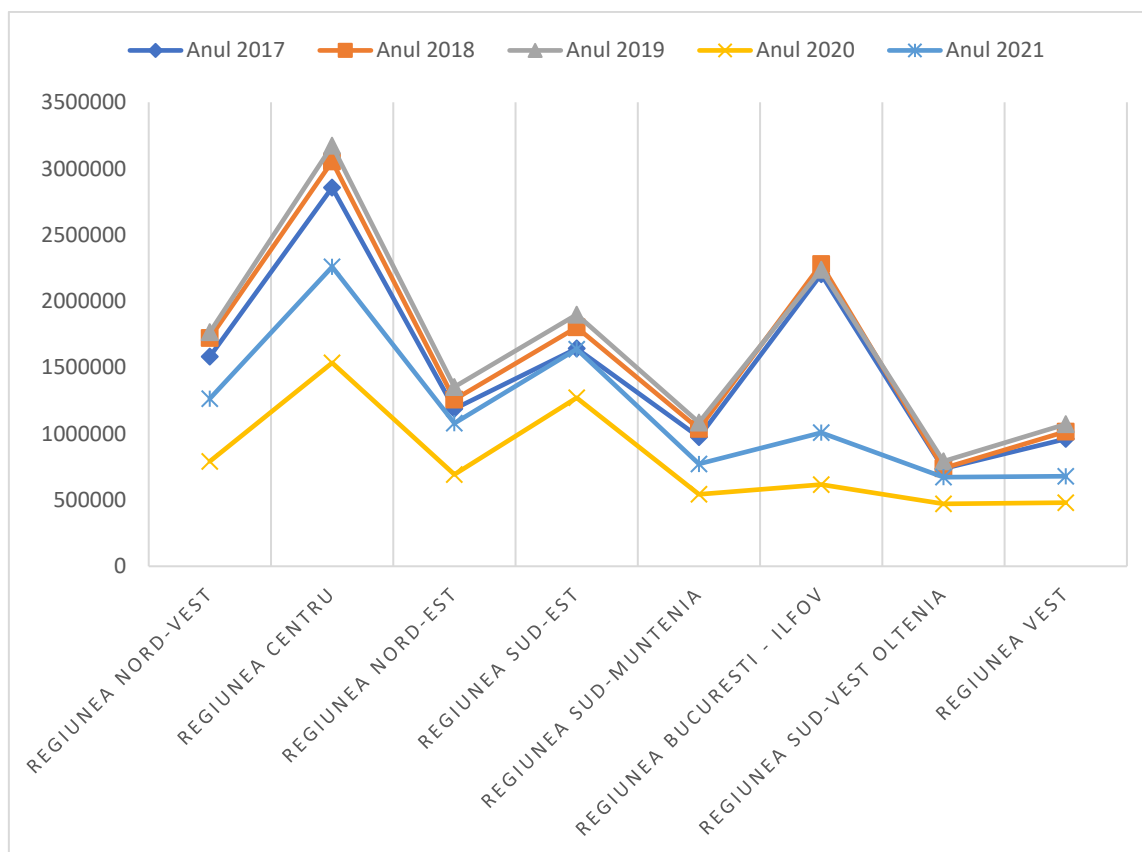
Observăm că măsurile luate pe perioada pandemiei au avut un impact puternic asupra acestei regiuni, chiar și după dispariția acesteia nu s-a reușit a se înregistra valorile de înaintea pandemiei.

Figură 2 Evoluția indicelui de utilizare netă a capacității de cazare turistică pe regiuni

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS 2022

Indicatorii circulației turistice sunt semnificativi deoarece exprimă cererea turistică reală. Primul indicator care va fi supus analizei este reprezentat numărul de sosiri ale turiștilor. Observăm în figura nr.3 că regiunea Nord-Est pe perioada 2017-2019 a înregistrat creșteri consecutive, însă în anul 2020 a avut loc o scădere de aproximativ 49%, ceea ce demonstrează impactul puternic asupra acestei regiuni a apariției pandemiei. În anul 2021 s-a înregistrat o creștere, însă nu a reușit să atingă nici măcar valoarea din anul 2017. De asemenea, constatăm că cea mai afectată regiune a fost regiunea Vest, ce a înregistrat o scădere 55% și în anul 2021 înregistrând o creștere nesemnificativă în comparație cu această scădere brutală. Iar ce mai puțin afectată a fost regiunea Sud-Est care a înregistrat în anul 2020 o scădere de doar 33%.

Figură 3 Evoluția numărului de sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică pe regiuni

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS 2022

În legătură cu preferințele turiștilor pentru anumite zone, putem observa în figura nr.3 că majoritatea sosirilor (3173150 persoane) s-au înregistrat, în anul 2019 în regiunea Centru, aceasta datorită faptului că este o zonă unde se practică îndeosebi turismul montan, istoric și cultural. În perioada analizată, regiunea Nord-Est, de asemenea a înregistrat cel mai mare număr de sosiri în anul 2019 (1352527) ocupând locul patru în clasament.

Concluzii

Apariția pandemiei de Covid-19 a avut un impact dramatic și fără precedent asupra acestei industrii atât la nivelul regiunii Nord-Est, cât și la nivel național, prin închiderea frontierelor și impunerea restricțiilor de călătorie, a redus drastic fluxurile turistice și, prin urmare, veniturile încasate din această activitate. Chiar dacă nu imediat după apariția pandemiei a afectat toate regiunile, în timp s-au constatat scăderi brutale la nivel național. Regiunea Nord-Est a reușit să se redrezeze până în prezent într-o oarecare măsură, însă după cum am observat în analiza efectuată, nu a reușit să atingă nici măcar valoarea din anul 2017 după înjumătățirea bruscă a numărului de sosiri ale turiștilor.

În ceea ce privește câteva recomandări care se impun a fi aduse entităților din această industrie turistică, putem sugera: o atentă gestiune a trezoreriei, întrucât să fie pregătite de o situație neprevăzută care ar putea să o afecteze, să adopte strategii de dinamizare a ei, o selecție atentă a clientelei, mai ales a celei care achită contravaloarea călătoriei cu vouchere de vacanță, menținerea strategiei globale ce definește politicile de investiții, finanțare și exploatare ale entității, deoarece îi poate oferi stabilitate și rezistență pe piață într-o situație dificilă, ca de exemplu apariția unei noi crize.

Referințe bibliografice:

1. Butler, R.W., Tourism and sustainable development: monitoring, planning, managing, University of Waterloo, Dept. of Geography, Waterloo, Ontario, 1993
2. România National Tourism Development Strategy 2019-2030, Raport privind Evaluarea rapidă a sectorului turistica, București, 2018. <http://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2020/09/Strategia-de-Dezvoltare-Turistic%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-volumul-1-Raport-privind-Evaluarea-rapid%C4%83-a-sectorului-turistic.pdf>
3. Stetić, S., Risk in tourism, Multidisciplinary Research Journal, 2017, 68-78
4. Pascariu G.C., & Tiganasu, R., Turismul și dezvoltarea regională sustenabilă în România și Franța: o abordare din perspectiva Noii Geografii Economice, Amfiteatru Economic, 16, Special 8, 870-890.
5. Comunicat de presă: Nr.268/24.10.2022, Capacitatea de cazare turistică la 31 iulie 2022 https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/capac_ro31iul2022.pdf
6. Sarvašová, I., & Kiráľová, A., Educational Tourism in Arboretum-The Case of Borová Hora. Journal of Tourism & Services, 2018, 9(16), 1-15.
7. OMT, International Tourism Highlights, UNWTO, ediția 2020, https://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2020.pdf
8. România National Tourism Development Strategy 2019-2030, Raport privind Evaluarea rapidă a sectorului turistica, București, 2018. <http://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2020/09/Strategia-de-Dezvoltare-Turistic%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-volumul-1-Raport-privind-Evaluarea-rapid%C4%83-a-sectorului-turistic.pdf>